

Länsstyrelsen
Örebro län

Rolf Wedding
Direkt: 019-19 39 33
Rolf.Wedding@t.lst.se

SKÖTSELPLAN
2008-04-07

Dnr: 5114-15731-2006

Skötselplan för naturreservatet Björskogsnäset i Hällefors kommun

Bilaga 4 till beslut om utvidgning av naturreservatet.

Foto: Karin Sund, 2004

Syfte med naturreservatet

Bevara biologisk mångfald

Bevara växter, svampar och djur som är knutna till främst kalkstensmiljöer, strandklippor, lövskog och slåtteräng, särskilt den rika förekomsten av guckusko *Cypripedium calceolus*.

Skydda, återställa eller nyskapa värdefulla natur- och kulturmiljöer

Bevara karaktären av ett ålderdomligt odlingslandskap i en mosaik av åkrar, beteshagar och slåtterängar med inslag av lövträd, enstaka och i dungar. Kulturlämningar som stenmurar, odlingsrösen och brukningsvägar ska bevaras både som värdefulla inslag i landskapsbilden och som naturmiljöer. Stränder och klippor ska skyddas. Lämningar av kalkbrytningen i området, vilka vittnar om urkalkstenens betydelse för bergsbruket, skall bevaras.

Tillgodose behovet av områden för friluftslivet

Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas. Besökare ska genom aktiva åtgärder vägledas och få uppleva områdets typiska livsmiljöer, arter och kulturvärden, med minsta möjliga skada på natur, vegetation och kulturlämningar.

Administrativa data

Objektnamn	Björskogsnäas
RegDOS-id	2000197
Skyddsform	Naturresevat
Beslutsdatum	1973-10-30, samt 2008-04-14
Län	Örebro län
Kommun	Hällefors kommun
Läge	3 km sydväst om Grythyttan
Fastigheter	Björskogsnäas 1:66
Ekonomiskt kartblad	11E 3f
Area	19,2 hektar
Markslag	Skogsmark 6,5 hektar Äng 4,0 hektar Betesmark 3,3 hektar Åker 4,0 hektar Sötvatten 0,1 hektar Exploaterad mark 1,3 hektar
Natura 2000-namn	Björskogsnäas
Natura 2000-omr.kod	SE0240035
Natura 2000-områdestyp	SCI
Naturtyper enligt habitatdirektivet i Natura 2000	6510 Slätterängar i låglandet. 6530 Lövängar av fennoskandisk typ. 6280 Nordiskt alvar och prekambrisk kalkhällmarker. 9020 Boreonemorala, äldre naturliga ädellövskogar av fennoskandisk typ med rik epifytflora.
Arter enligt habitatdirektivet i Natura 2000	1902 Guckusko <i>Cypripedium calceolus</i>
Prioriterade bevarandevärden <i>Markslag</i> <i>Naturtyper</i> <i>Arter</i>	Ängsmark, ädellövskog Slätteräng, löväng och ädellövskog Guckusko
Markägare	Hällefors kommun
Förvaltare	Länsstyrelsen i Örebro län

Naturförhållanden

Naturreseptatet Björskognäs utgörs av den yttre delen av en halvö i södra delen av sjön Torrvarpen. Halvön är uppbyggd av urkalksten, som är blottad bland annat i strandklippor.

Reservatet består av ett äldre småskaligt odlingslandskap med omväxlande åker, äng och betesmark. I östra delen har den ursprungliga ängsmarken växt igen till lövskog. I övrigt är det gamla odlingslandskapet välbevarat.

Lövskogen i nordöstra delen är ett blandskogsområde som uppkommit spontant genom igenväxning efter upphört bete sen förra sekelskiftet. Det domineras av ädellövträd, hägg och björk och är i dag rikt på grova lövträd och död ved. Bäver har bidragit till att skapa död ved längs med östra stranden. Delar av området utgörs av tallbevuxna hållmarker. Buskskiktet är rikt med hassel, olvon, hägg, tibast och try. I sydöstra delen av naturreseptatet finns en yngre triviallövskog med inslag av en äldre generation björk, sälg, lind och tall som vittnar om att även denna del tidigare varit öppnare och utnyttjats som betes och/eller ängsmark.

I den nordvästra delen av halvön har ängsmarken bevarats. Ängen är öppen mot stranden och mera slutna av lövträd i öster och söderut. Ängsmarken är artrik och karaktäriseras av arter som gullviva, darrgräs, ängsvädd och brudborste. I de mera slutna partierna växer bl a rikligt med guckusko.

I betesmarken består det glesa träd- och buskskiktet av björk, alm, lind, hägg, lönn och sälg. Betesmarken har brukats som åkermark i sen tid och är därför påverkad av produktionshöjande åtgärder. Det förekommer rikligt med konkurrenskraftiga gräsarter som timotej och hundäxing men inslag av hävdgynnade arter finns också som prästkrage, ängsklocka, blåklocka, vildlin och jungfrulin.

Södra delen av reservatet används till största delen som åkermark. Åkermarken brukas genom vallodling i dag.

Hela halvön är utpekad som riksintresse för naturvården och ingår även i nationella bevarandeplanen för odlingslandskapet.

Tidigare markanvändning

Björskognäs (ursprungligen Björnskognäs) var ett finskt nybygge från 1590-talet. Vid enskiftet som antagligen genomfördes ca 1840, fanns sex gårdar. En av dem fick ligga kvar. Det är den sydligaste av de två som man

möter inne i naturreservatet. Björskogsnäs har med stor sannolikhet tidigt utnyttjats för odling, slåtter och bete. Omfattning och fördelning av olika nyttjande ha dock växlat. Ängen (sloshagen) har en lång oavbruten hävd, medan större delen av betesmarken varit åkermark. Dagens åkermark är till största delen samma marker som odlades på 1800-talet och kan ha odlats alltsedan 1500-talet. Dock har många mindre åkerlyckor lagts igen och delar av mellanliggande ängsmarker har brutits till åker för att få större sammanhängande ytor. Vid 1900-talets början var hela Björskogsnäshalvön skoglös. Dagens skog har således uppkommit spontant genom igenväxning efter upphörd slåtter- och beteshävd i början av 1900-talet.

I samband med reservatsbildningen genomfördes omfattande restaureringsåtgärder varvid de senast nyttjade slohagarna röjdes och årlig slåtter infördes. Inom lundskogsdelarna genomfördes röjning och gallring varvid främst gran, gråal och asp avverkades.

Bevarandevärden

Biologiska bevarandevärden

Kalkberggrunden och den långvariga slåtterhävden har gett upphov till en mycket rik flora. I området finns länets rikaste förekomst av guckusko, vilken finns spridd såväl i lövskogens öppna gläntor som i ängen.

I lövskogen förekommer även bl a vårärt, vippärt, purpurknipprot, tvåblad och tibast. Den fuktiga kalkrika miljön är även gynnsam för mossor. Grov fjädermossa och kruskalkmossa är ett par exempel på mossor som förekommer här.

Floran i ängen innehåller en mängd sällsynta hävdgynnade arter t ex fältgentiana, fågelstarr och brudsporre. Vid nordvästra stranden växer krissla i ett rikligt bälte. Även andra kalkgynnade arter som t ex axag, dvärglummer och ormtunga växer här. På kalkblock har murruta hittats.

På kalkstrandklippor har fynd av flera arter i släktet *Collema*, gelélavar, gjorts. Mest sällsynt av dessa är månfliksgelélav, *Collema multipartitum* som i Sverige främst är känd från Öland och Gotland, men här har en av få kända inlandslokaler.

Kulturhistoriska bevarandevärden

Urkalksten hade tidigare stor betydelse vid järnframställningen och bröts på många ställen under namnet limsten. På östra sidan av Björskogsnäs finns ett gammalt limstensbrott, en kalkugnsruin där kalken brändes. Här finns även tre skärpningar (mindre provbrott) och en skrotstensvarp.

Det finns många spår och strukturer från tidigare markanvändning. Odlingsytor, diken, odlingsrösen och stenmurar förekommer i både ängs- och betesmarken och i lövskogen. I lövskogsdelen i närheten av kalkbrottet finns en välbevarad jordkällare.

Friluftsliv

Området är välbesökt och välkänt för sin rika förekomst av guckusko. En vandringsled löper igenom reservatet. På strategiska platser längs vandringsleden finns informationstavlor och bänkar och längst ut på udden i norr finns en grillplats.

Källor

Jordbruksverket 2002-2004. *Inventering av värdefulla ängs- och betesmarker*. Jordbruksverkets databas TUVA och GiS-skikt.

Länsstyrelsen i Örebro län. 1982. Skötselplan för naturreservatet Björskogs-näs:

Länsstyrelsen i Örebro län 1984. *Naturvårdsöversikt Örebro län, område T 109 Hällefors*. Publ. nr 1984

Länsstyrelsen i Örebro län. 2000. Skötselplan för naturreservatet Björskogs-näs: (Revidering av tidigare gällande skötselplan från 1982.)

Länsstyrelsen i Örebro län 1995. *Inventering av ängs- och hagmarker i Örebro län, norra delen*, objekt 63:16. Publ. nr 1995:15.

Länsstyrelsen i Örebro län. 2006. *Uppföljningsinventering av Natura 2000-områden i T-län 2006*, objekt SE0240035. Opublicerat.

Skötselområden med mål och åtgärder

Reservatet har indelats i sex skötselområden:

1. slåtteräng
2. betesmark
3. åkermark
4. lövskog
5. bostäder och tomtområden
6. friluftsliv

Skötselområde 1: slåtteräng (2,8 ha)

Beskrivning

Skötselområdet slåtteräng består av två delområden:

Skötselområde 1a

En slåtteräng i nordvästra delen av reservatet med omväxlande öppna och mera slutna partier. Marken är i huvudsak frisk och glest bevuxen med lövträd av lind, björk, lönn och hassel. De öppna partierna finns främst i den nordvästra delen närmast stranden, medan de mera slutna partierna finns i södra delen och i anslutning till stenrösen. Krissla förekommer i täta bestånd främst vid stranden i nordväst och norr. Guckusko förekommer på ett flertal växtplatser.

Skötselområde 1b

I nordöstra delen av reservatet finns en liten glänta i lövskogen som hållits öppen med slåtter. Även här finns ett flertal bestånd med guckusko. Trädskiktet är varierat med lind, alm, rönn, lönn och hägg mm och i buskskiktet finns bl a olvon och blåtry.

Mål

Väl hävdad slåtteräng med fast grässvål och en rik flora av slåttergynnade arter. Ängen ska vara bevuxen med ett glest bestånd av lövträd och buskar med en tydlig prägel av traditionell skötsel. En variation av olika arter finns och den genomsnittliga åldern ökar, samtidigt som nybildning av stamhåligheter och barkstrukturer sker. Grova och ihåliga lövträd ska förekomma. Träd- och buskskikt har tydliga breda bryn in i omgivande lövskogsområden. Guckusko ska ha en livskraftig population.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Arealen slåtterängar ska vara minst 2,8 ha.
- Hela arealen ska vara väl hävdad varje år vid vegetationsperiodens slut.

- De slåttergynnade arterna kattfot, bockrot, ormrot, darrgräs, liten blåklocka, fågelstarr, hirsstarr, krissla, brudborste, brudsporre, prästkrage, vildlin, nattviol, jungfrulin, gullviva, ängsskallra, svinrot, ängsvädd och smörboll ska finnas i ängen.
- Antalet typiska kärlväxtarter ska i genomsnitt vara minst en per provruta (0,5 x 0,5 m).
- Guckuskon uppgår till totalt minst 15 00 skott (ca 500 skott per ha) och kan påträffas blommande inom varje 100 x 100 meters-yta av ett tänkt rutnät i området.
- Minst 10 grova (> 1 m i brösthöjdsdiameter) eller ihåliga lövträd finns i skötselområdet.

Skötselåtgärder

- Årlig slåtter i augusti och efterbete. Avslaget hö, grenar och ris transporteras bort. Fagning vid behov under våren.
- Ruggar av guckusko lämnas vid slåttern, men vedväxter och högvuxna örter och gräs mellan ruggarna röjs och bärgas årligen .
- Besöksvänliga guckuskobestånd (nära stigen) kan avgränsas med rep eller en marknära spång för att undvika tramp omkring plantorna.
- Lämpliga lövträd och buskar beskärs i samband med slåttern, med 5-7 års intervall
- Död grov ved lämnas i brynzonen mot lövskogen. Den grova veden kommer dels från gallring och dels från flyttning av nedfallna träd i slåttermarken.
- Brynzonen mot lövskogen sköts genom röjning varje år, medan beskärning av kvarlämnade träd- och buskindivider sker med 5-7 års intervall och enligt beprövade principer
- Barrträd som är unga (<100 år) och saknar stamhåligheter gallras bort.

Skötselområde 2: betesmark (4,8 ha)

Beskrivning

Skötselområde 2a

Betesmark som i sen tid utnyttjats som åkermark. Marken utgörs av ytstenig moränjord, i väster brant sluttande mot sjöstranden. Närmast stranden i väster finns en ridå av lövträd av asp, sälg, ask mm. Längst i söder finns även ett gleshugget lövskogsparti.

Skötselområde 2b

En mindre betesmark i norra delen av reservatet mellan slåttermarken i väster och lövskogen i öster. Den centrala delen har lång hävdkontinuitet och har fram till reservatets bildande nyttjats som slåttermark . Marken är

blockrik och har ett rikt trädskikt av främst lind och björk. Södra och norra delen är öppen betesmark som tidigare varit uppodlad åkermark. Fältskiktet domineras av midsommarblomster, men innehåller också rikligt med hävdgynnade arter, bl a tvåblad, brudborste och klasefibbla.

Mål

Väl hävdad betesmark alternativt slåttermark med efterbete. Floran ska ha ett rikt inslag av hävdgynnade arter. Betesmarken ska vara bevuxen med ett glest bestånd av lövträd och buskar med en tydlig hävdprägel. Odlingsrösen ska bevaras.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Minst 90 % av arealen är väl hävdad varje år vid vegetationsperiodens slut.
- Hävdgynnade arter förekommer.
- Odlingsrösen är väl synliga och fria från unga träd och buskar.
- Vägrenar hålls fria från igenväxningsvegetation.
- Lövträdsridån längs stranden täcker mellan 20 och 50% av sträckan.

Skötselåtgärder:

- Årligt bete eller slåtter med efterbete
- Inträngande sly ska kontinuerligt hållas tillbaka genom röjningsinsatser.
- Lövträdsridån längs stranden gallras.
- Lövskogspartiet i söder avvecklas på sikt till helt öppen mark där bara ett fåtal lövträd lämnas som solitärer.
- Regelbunden slyröjning på odlingsrösen och stenmurar.

Skötselområde 3: åkermark (3,7 ha)

Beskrivning

Åkermarken är koncentrerad till omgivningarna omkring gårdsbebyggelsen. Marken, som utgörs av ytstenig moränjord, har nyttjats som odlingsmark under lång tid tillbaka. De senaste decennierna har åkrarna brukats som vall.

Mål

Bevara marken öppen genom fortsatt vallodling alternativt åkerbruk enligt äldre brukningsformer. Befintliga åkerimpediment och odlingsrösen ska bibehållas.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Hela arealen är öppen odlingsmark.
- Stenmurar och odlingsrösen är fria från sly och väl synliga.

Skötselåtgärder:

- Åkermarken brukas varje år som åker med spannmål, vall eller träda. Kemiska gödnings- och bekämpningsmedel ska inte användas.
- Regelbunden slyröjning på odlingsrösen och stenmurar.
- Vägrenar hålls fria från igenväxningsvegetation.

Skötselområde 4: lövskog (6,5 ha)*Beskrivning*

Skötselområde 4a

I nordost finns en äldre ädellövdomierad lövskog. Trädskiktet domineras av alm, lind, lönn, hägg, asp och björk. Busk- och fältskikt är rikt med bl a hassel, skogstry, olvon, hägg och tibast, samt bredbladiga örter och gräs. Guckusko förekommer på flera ställen där jordmån och ljusinflöde är gynnsamt. Vippärt, purpurknipprot och vårärt är några arter som gynnas i den kalkrika lundmiljön.

Ett gammalt kalkbrott finns i östra delen av området. I kalkbrottet finns flera guckuskoplantor samt tibast, blåsippa, brudborste och knipprot. Norr om kalkbrottet finns en kalkugn. Öster om kalkugnen finns en liten tallbevuxen hällmark. Här växer en hävdgynnad flora med bl a krissla, darrgräs, ängsvädd och enar. Strax väster om kalkbrottet finns en igenväxande åkeryta som brukats till mitten av 1900-talet.

Skötselområde 4b

I sydväst finns en liten trädunge med enstaka grövre lövträd och en yngre igenväxningsvegetation.

Skötselområde 4c

Trädskiktet i den sydöstra delen domineras av ung asp, björk, rönn, sälg, gråal och lönn. Skogen är generellt yngre jämfört med lövskogen i den gamla reservatsdelen (skötselområde 4a). Det finns dock en äldre generation träd med relativt grov björk, sälg, lind och tall. Vid södra kanten mot åkermarken står några grova spärrgreniga lindar. I buskskiktet växer bl a skogstry, hägg, rönn och enstaka enar. Fältskiktet är beskuggat och outvecklat. Blåsippor och enstaka trolldruvor förekommer. Flera plantor med guckusko finns i ljusöppna delar nära stranden liksom kanelros och tvåblad. En del klen död ved och enstaka grova asplågor finns i området.

Mål

Mosaikartad lövskog med omväxlande slutna partier och öppna gläntor. I lövskogens trädsnitt förekommer grova individer av ädellövträd, björk, oxel, vildapel och rönn som prioriterade arter. En spridning bland generationer finns av de prioriterade arterna. Enstaka grova eller håliga exemplar av tall, klibb- och gråal förekommer främst i strandkanterna. I skötselområdet finns stora förråd av död ved. Guckuskon har en livskraftig population och är väl spridd inom skötselområdet.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Arealen boreonemoral ädellövskog ska vara minst 5 ha.
- Andelen grova träd av prioriterade arter bibehålls eller ökar
- Inga unga granar finns i området.
- Kalkugn, kalkbrott och jordkällare och andra kulturlämningar är väl bevarade och synliga.
- Guckuskon uppgår till totalt minst 3 000 skott (ca 500 skott per ha) och kan påträffas blommande inom varje 100 x 100 meters-yta av ett tänkt rutnät i området.
- Förrådet av död ved innehåller såväl stående som liggande död ved, och den liggande döda veden är lokaliserad till ytor utan stora förekomster av guckusko.

Skötselåtgärder

- Återkommande ljushuggning, röjning och/eller slätterinsatser i delar av området för att bl a gynna guckusko. Speciellt lämpligt är att utöka redan befintliga gläntor och skapa nya i anslutning till växtplatser där guckusko förekommer eller enligt äldre inventeringar noterats. Gläntor som skapas vetter med fördel mot sjökanterna.
- Gläntor hålls öppna genom regelbunden slätter, röjning eller sent bete i samband med efterbetet av slättermarken.
- Prioriterade trädarter (ädellövträd, björk, oxel, vildapel och rönn) ges utrymme genom gallring av andra busk- och lövträdsarter.
- Klibb- och gråal avvecklas i alla områden genom ringbarkning, men lämnas i väl avgränsade grupper i strandkanter där dessa inte skuggar stora bestånd av guckusko.
- Kontroll av förekomst av gran och vid behov röjning av gran.
- Den gamla åkermarken väster om kalkbrottet bör hållas fri från vedartad vegetation.
- Regelbunden slyröjning av kalkbrottet. Røj försiktigt så att guckuskoplantor och tibast får stå kvar.
- Byggnadsgrunder (t.ex. kalkugnen) och jordkällaren hålls fria från vedartad vegetation.
- Renovering av jordkällare.

Skötselområde 5: bostäder och tomtområden, (1,4 ha)*Beskrivning*

Inom reservatet finns två boningshus med tillhörande uthus och anslutande tomtmark. Några grova lönnar står som vårdträd vid ett av boningshusen. I öster ingår ett stycke övergiven åkermark med äldre fruktträd, enstaka sälg och rönn och igenväxningsvegetation i form av främst asp.

Mål

Byggnadernas yttre karaktär ska bibehållas.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Byggnaderna är i gott skick.

Skötselåtgärder

- Boningshusen och vissa uthus underhålls av markägare och/eller arrendator.
- Tomtmarken skötes av resp arrendator och omfattas inte av skötselplanen. Dock klipper reservatsförvaltaren gräset på stigen förbi det norra bostadshuset och på gårdsplanen till detta.
- Fruktträd beskärs och vid behov görs kronavlastning på de grova lönnarna.

Skötselområde 6: friluftsliv*Beskrivning*

Reservatet nås via länsväg 205 mellan Karlskoga och Grythyttan. En parkeringsplats finns anlagd ca 100 m in på skyltad avfart från väg 205. En informationstavla finns även vid parkeringen vid infarten till naturreservatet. Därefter är det ca 1 km promenad längs enskild brukningsväg fram till reservatet. I anslutning till en lada vid reservatets södra del finns möjlighet att parkera för rörelsehindrade. Här finns en informationstavla och rastplatsmöbel och ett dass. Rastplats och informationstavla finns också längst ut på udden i norra delen av reservatet.

Ett markerat stigsystem finns utlagt inom området. Stigarna ska hållas upprädda och tydligt markerade. Informationstavlorna i A4 – format finns utsatta på strategiska platser längs vandringsleden.

Mål

Besökare kan orientera sig och hämta kunskap om reservatets natur- och kulturvärden. En tydligt markerad vandringsled ska leda igenom representativa delar av naturreservatet.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Hänvisningsskylt vid avfartsvägen till väg 205.
- Minst en tydlig hänvisningsskylt med avståndsangivelse och karta finns vid parkeringsplatsen
- Minst fyra informationstavlor i A4-format i gott skick längs vandringsleden.
- Kalkbrott och kalkugn har en skyltning som informerar om områdets tidigare markanvändning.
- Minst två rastplatser med rastplatsmöbel i gott skick.
- Minst 1 km tydligt markerad stig.

Skötselåtgärder

- Ny informationstavla med karta och avståndshänvisning ska sättas upp vid parkeringsplatsen 800 m söder om reservatet
- Tillsyn och vid behov underhåll av informationstavlor.
- Tillsyn, renhållning och underhåll av rastplatser
- Markering och röjning av stigar
- En ny parkeringsplats med möjlighet för parkering av bussar kan vid behov anläggas på lämplig plats inom eller i direkt anslutning till reservatet.

Övrigt

Förvaltning

Reservatsförvaltare är Länsstyrelsen i Örebro län.

Reservatsgränsmarkeringar

Reservatets gränsmarkeringar ska underhållas i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar.

Inventeringar

Hällefors kommun har fått statligt naturvårdsbidrag för att inventera mollusker och svampar. Resultat från inventeringen inrapporteras till ArtDatabanken samt till Länsstyrelsen senast 31 dec 2007.

Länsstyrelsen ska inventera mossor och lavar med särskild vikt på hotade arter knutna till kalkblock.

Natura 2000

6280 Nordiskt alvar och prekambrisk kalkhällmarker finns inte i området och bör vid nästa tillfälle att anmäla habitat inom Natura-2000 nätverket avanmälas.

Uppföljning

Uppföljning av skötselåtgärder

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av genomförda skötselåtgärder sker. Uppföljning görs snarast möjligt efter att skötselåtgärden har genomförts. Den som anlitas för att genomföra åtgärderna ansvarar för dokumentation av vilka åtgärder som utförts och när de utförts.

Uppföljning av bevarandemål

- Varje år uppföljning av betes- och slåtterhävd
- Vart 6:e år för informationsskyltar och stigar
- Vart 6:e år för igenväxningsvegetation och kvarstående vegetationsmängd i ängs- och betesmarker
- Vart 6:e år för förekomst av gran i lövskogen och sly i gläntor skapade för guckusko.
- Vart 12:e år för typiska arter i ängs- och betesmarken
- Vart 24:e år för grova träd och död ved i lövskogen och lövängen.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Skötselområde	När	Prioritet	Finansiering
Stigmarkering (orangea pinnar) behöver ses över.	alla	Senast 2010	1	Reservatsanslag
Tydligare informationstavla med karta och avståndshänvisning vid P-platsen.	Utanför naturreservatet	Senast 2010	1	Reservatsanslag
gränsmarkering	Nya delarna av naturreservatet	Senast 2010	2	Reservatsanslag
Fagning	1	årligen	3	Miljöstöd
Slätter	1	årligen	1	Miljöstöd
Bete (eller slätter och efterbete)	2	årligen	1	Miljöstöd
Röjning av igenväxnings vegetation	1, 2, 3	årligen	1	Miljöstöd
Åkerbruk	3	årligen	2	Miljöstöd
Beskärning och gallring av träd	1	Ca vart 5 år	2	Reservatsanslag
Skötsel av brynmiljöer	1	Vart 3-5 år	2	Reservatsanslag
Gallring och röjning eller ringbarkning av gran, gråal och asp	4	Vart 5 år	2	Reservatsanslag
Gläntor skapas och hålls öppna genom regelbunden röjning, slätter eller extensivt bete med sent betespåsläpp.	4	Vart 3 år	2	Reservatsanslag

Avverkning av träd och röjning på kalkugn och jordkällare.	4	Senast 2010 och därefter vart 5 år		Reservatsanslag
Frihuggning av lindar och andra grova ädellövträd	4	Vid behov	2	Reservatsanslag
Underhåll av byggnader	5	Vid behov	3	Reservatsanslag/ arrendatorer
Tillsyn och underhåll av anordningar för besökare.	6	Årligen	1	Reservatsanslag
Trädbeskrning	5	Vid behov	3	Markägare
Renovering av jordkällare	4		3	Markägaren
Uppföljning av bevarandemål	alla	2015 och var 6:e år	1	Reservatsanslag
Uppföljning av gränsmarkering		Var 10:e år	2	Reservatsanslag
Inventering av snäckor och svampar	alla	2007	1	Hällefors kommun
Inventering av lavar och mossor	alla	Före år 2015	3	Reservatsanslag/ Uppföljning

